

EL LLENGUATGE

20.07.76

Una mica d'alè

La paraula alè, talment com la corresponent del castellà, «aliento», a més del sentit propi, «aire que s'escapa dels pulmons en la respiració», en té un de figurat, «capacitat de sostenir un esforç». En canvi, el verb que se n'ha derivat, alenar, significa només «exhalar o tirar l'alè» i, per extensió, «respirar», però no té cap significat corresponent al sentit figurat del substantiu alè.

Cal tenir en compte aquest fet en aquells casos en què s'hagi de traduir el verb del castellà «alentar» i en aquells, més freqüents, en què, redactant un text original, es té present, mentalment, aquesta forma. De fet, sempre n'hi ha que tiren pel carrer del mig i diuen, o escriuen, en català, «alentar», en lloc d'alenar. Aquest és el cas més elemental. Però no n'hi ha prou de saber que a «alentar» correspon, en català, alenar. Convé recordar que, com hem dit, el nostre verb no té el significat figurat de «donar ànims», per expressar el qual cal recórrer a animar que compta, d'altra banda, amb un bon reguitzell de sinònims. Vegeu, si no: encoratjar, incitar, induir, agullonar, esperonar, estimular, engrescar... I no els diem pas tots, és clar. Ja se sap que els sinònims no sempre són intercanviables, que certes frases en rebutgen alguns, a causa d'un matis del sentit, del règim gramatical, etc., però hem de convenir que amb la llista precedent es pot prescindir, tranquil·lament, del verb «alentar».

El que hi ha, en català, és el verb alenir, derivat de l'adjectiu lent i que vol dir, és clar, «fer més lent». Pertany, doncs, a un altre camp de significació. Cal tenir-lo present, però reservarlo per al significat que li és propi.

ALBERT JANE